Rok III. Poniedziałek 23-go lipca 1917 r. Nr. 167.

# GAZETA POLSKA

wychodzi codziennie nie wyłączając niedziel i świąt o godz. 9-ej rano.

**Prenumerata:**
W Dąbrowie miesięcznie 2 K. 50 hal., kwartalnie 7 K. 50 hal.; z przesyłką pocztową mies. 3 K.; kwartalnie 9 K. W okupacyi niemieckiej miesięcznie 2 Mk. 40 fen.; kwartalnie 7 Mk. 20 fen. Za dostawę do domu dopłaca się miesięcznie 50 hal.
CENA n-ru 12 hal.—10 fen.

**Cena ogłoszeń:**
Wiersz petitowy 1 szpaltowy 30 hal. Nadesłane wiersz 1 kor. Nekrologia za wiersz 1 kor. Głosy publiczne za wiersz 1 kor. 50 hal. Drobne ogłoszenia po 8 hal. za wyraz. Wyrazy tłustym drukiem podwójnie.

**Redakcya i administracya w Dąbrowie** (dla okupacyi austryackiej) ul. Króla Sobieskiego 2; otwarte od 8 rano do 7 wieczorem.

**Filia redakcyi i administracyi w Sosnowcu** (dla okupacyi niemieckiej) ul. Targowa Nr. 6.

**Kantory:** w Sosnowcu, Będzinie, Zawierciu, Strzemieszycach, Kielcach.
Sprzedaż pojedynczych egzemplarzy w kilkudziesięciu miastach i miasteczkach Polski.

# Krwawa kąpiel rewolucyi w Petersburgu. Rozmiary przełamania frontu w Galicyi.

## Zamach na Kiereńskiego. Walka oblężnicza w Petersburgu. Wojska z frontu dla ochrony rządu. Postępy ofenzywy w Galicyi wschodniej. Wrzenie rewolucyjne w Hiszpanii.

# Samodzielność Finlandyi.

### AUTONOMIA FINLANDYI.

HELSINGFORS 19.VII. (TBK). Sejm uchwalił 136 głosami przeciw 55 ustawę dotyczącą samorządu Finlandyi.

### SEJM SAMODZIELNEJ FINLANDYI.

PETERSBURG. (PAT). Z Helsingforsu donoszą: 19 b. m. Sejm samodzielnej Finlandyi odbył pierwsze posiedzenie. Wiceprezes Tokor złożył imieniem własnem i kolegów oświadczenie, że wobec nowych stosunków politycznych członkowie rządu rezygnują z swych urzędów, stawiając je do dyspozycyi sejmu. Na wniosek przywódcy partyi soc.-demokratycznej uchwalił sejm, by członkowie rządu pozostali na swych stanowiskach dopóki nie zostanie zaprowadzona przez Sejm nowa administracya krajowa.

### DYMISYA SENATU.

PETERSBURG. (PAT). Jak donoszą z Helsingforsu poda się senat zbiorowo do dymisyi z powodu uchwały sejmu o autonomii Finlandyi.

Z powodu ogłoszenia niepodległości zostaną jutro wywieszone flagi narodowe na budynkach senatu, sejmu i publicznych w Helsingforsie.

# Kanclerz o sytuacyi wojennej.

BERLIN. Mówiąc w Sejmie Rzeszy o walce łodziami podwodnemi oświadczył kanclerz, że przewyższa ona rezultaty jakich się po niej spodziewano. Szkodzi ona angielskiej gospodarce i prowadzeniu wojny, coraz wydatniej z miesiąca na miesiąc, tak że niedługo już będzie można przeciwdziałać pokojowi.

Możemy patrzeć na dalszą działalność dzielnych ł. p. z pełnem zaufaniem.

O sytuacyi wojennej powiedział kanclerz, że sprawozdania najwyższego kierownictwa armii są bardzo dobre. Na zachodzie rozbiły się ofenzywy angielskie i francuskie, a także i na wschodzie okazały nasze wojska niezłomną siłę.

Brusiłow uzyskał niesłychanemi ofiarami tylko nieznaczne korzyści, a właśnie w tej chwili otrzymuję od Hindenburga telegram następującej treści:

„Wyzwany przez rosyjską ofenzywę w Galicyi wschodniej nastąpił tam dziś silny atak pod osobistem kierownictwem ks. Leopolda bawarskiego. Niemcy wsparci przez wojsko austro-węgierskie przełamali rosyjskie pozycye pod Złoczowem".

Nasz wspólny z Bułgarami front stoi mocno. Włochów nie doprowadzi 11-ta bitwa nad Soczą do upragnionego celu, nie da im posiadania Tryestu.

Także i z nowym przeciwnikiem z Ameryką damy sobie radę. Takiem jest silne przekonanie nasze i naszych sprzymierzeńców. Możemy więc z spokojną pewnością patrzeć na dalszy rozwój wypadków wojennych.

# Odwrót wśród pożogi.

### KOMUNIKAT AUSTRYACKI.

BERLIN 21 lipca. Urzędowo donoszą:

NA FRONCIE WSCHODNIM, Pod Nowicą na południe od Kałusza rozszerzyły wojska austro-węgierskie i niemieckie swe niedawno wywalczone sukcesy, zdobycie dalszej pozycyi wyżynnej. Pod Babinem wyrzucono nieprzyjacielskie oddziały poza dolny brzeg Łomnicy. Na północ od Dniestru rozbiły się częściowe wypady rosyjskie.

Prowadzony z obu stron kolei Lwów—Tarnopol pod rozkazami ks. Leopolda bawarskiego przeciw atak posuwa się zwycięsko naprzód. Austro-węgierskie pułki odzyskały na północy zachód od Brzeżan straconą z początkiem lipca pierwszą linię. Maszerujące na Augustówkę, Jezierną i Nestorówkę niemieckie i austro-węgierskie oddziały wojskowe przekroczyły te miejscowości.

Rosyanie stawiali posuwającym się naprzód sprzymierzeńcom gwałtowny opór, który trzeba było łamać silnemi uderzeniami.

NA FRONCIE WŁOSKIM i w Albanii nie było żadnych szczególniejszych wydarzeń.

*Szef sztabu generalnego.*

### KOMUNIKAT NIEMIECKI.

BERLIN 21 lipca. Urzędowo donoszą:

NA FRONCIE ZACHODNIM. We Flandryi szalała także i wczoraj walka ogniowa, z słabnącą tylko od czasu do czasu gwałtownością. W Artois wzmożona działalność artyleryi.

Przy grupie wojsk niemieckiego następcy tronu zabrano w śmiałych wywiadach zwyż 100 Francuzów do niewoli.

NA FRONCIE WSCHODNIM. W Galicyi wschodniej poruszenia atakowe przybrały zamierzony przebieg. Postępując za szybko cofającymi się Rosyanami przekroczyliśmy w niehamowanym pościgu drogę z Złoczowa do Tarnopola na szerokości 40 kilometrów.

Z obu stron Jezierny — taksamo jak w latach ubiegłych—wskazują pożary miejscowości i wielkie zniszczenie drogę odwrotu Rosyan. Spodziewane są dalsze walki.

Od Stochodu aż po morze Bałtyckie wzmogła się kilkakrotnie działalność ogniowa zwłaszcza między Krewe i Smorgoniami oraz pod Dźwińskiem.

Nad dolnym Seretem Rosyanie i Rumuni czynniejsi niż zwykle. Przy naszym wypadzie u ujścia Rimnicul wzięto do niewoli 80 Rumunów i zdobyto kilka karabinów maszynowych.

NA FRONCIE MACEDOŃSKIM bez zmiany.

*v. Ludendorf.*

### ROZMIARY PRZEŁAMANIA FRONTU.

BERLIN. Biuro Wolffa donosi co następuje o przełamaniu rosyjskich pozycyi pomiędzy górnym Seretem a Strypą: Straty Rosyan są nadzwyczajnie krwawe. Już w kilka godzin po rozpoczęciu ataku liczono 3000 wziętych do niewoli i 10 zdobytych dział.

Przekroczono linię Załoźce-Olejary, przełamując front rosyjski wgłąb na 15 kilometrów.

# Z Rosyi.

### ZAMACH NA KIEREŃSKIEGO.

PETERSBURG, (Reuter). Jak donoszą strzelano trzykrotnie do ministra wojny Kiereńskiego, żadna kula nie trafiła.

PETERSBURG. „Wiestnik" donosi, że Kiereński powrócił wczoraj do Petersburga.

### KONIEC BEZROBOCIA.

PETERSBURG. Robotnicy większej części warsztatów i fabryk podjęli znowu pracę.

### OBLĘŻENIE I ZDOBYCIE TWIERDZY PIOTRO-PAWŁOWSKIEJ.

PETERSBURG. (PAT). Rebelizanci oszańcowani w twierdzy pietropawłowskiej, oraz ci, którzy obsadzili dzielnicę Wasilij Ostrow z drugiej strony Newy—poddali się.

### WOJSKA FRONTOWE DLA PETERSBURGA.

PETERSBURG. (PAT). Z frontu sprowadzono do Petersburga wojsko dla ochrony rządu i Rady robotniczo-żołnierskie.

### KARABINYMASZYNOWE PRACUJĄ.

PETERSBURG. (Reuter). Dnia 17 b.m. wieczorem przyjechało okrętami z Kronsztadu do Petersburga wiele tysięcy robotników i robotnic.

Wczoraj urządzili marynarze rozruchy niosąc sztandary z napisami przeciw rządowi tymczasowemu.

Na Newskim Prospekcie oddano kilka strzałów, poczem, gdy **karabiny maszynowe dały salwę do tłumów** powstała ogólna panika. Liczba rannych i zabitych jeszcze nieznana. Także i w innych dzielnicach miasta strzelano.

### ZWYCIĘSTWO... w PETERSBURGU.

PETERSBURG. Petersburska Agencya telegraficzna donosi: W chwili nadawania tego telegramu tłumy witają eutuzyastycznie na Newskim Prospekcie oddziały wojskowe, które tu przybyły dla wzmocnienia garnizonu i utrzymania porządku. Od wczoraj wieczora udało się osiągnąć zupełne zwycięstwo, oraz zaprowadzić porządek w pułkach dotkniętych propagandą maksymalistyczną.

Ostatnie dwa dni minęły stosunkowo spokojnie. Wedle ostatecznych doniesień zwolennicy Lenina zostali rozbrojeni.

### LENIN w KRONSZTADZIE.

PETERSBURG. (Reuter). Donoszą, że Lenin udał się do Kronsztadu w przebraniu marynarza.

### ZABURZENIA w VALENCYI.

MADRYT. (Havas). Minister spraw wewnętrznych oświadczył, że, ponieważ w Valencyi kilka grup uczestników pewnej manifestacyi przybrało groźną postawę, żandarmerya zmuszona wystąpić z bronią w ręku, przywróciła znowu porządek.

### KONFERENCYA SZTOKHOLMSKA.

SZTOKHOLM. Wobec trudności stawianych ze strony Anglii i Francyi jest prawdopodobnem odroczenie międzynarodowej socyalistycznej konferencyi pokojowej do września.

# Protest polski przeciw ros. ofenzywie.

W Warszawie ogłoszono następujący manifest:

Podjęcie ofenzywy przez armię rosyjską na froncie galicyjskim, chociaż wymierzone przeciwko mocarstwom centralnym, pośrednio godzi w naród polski, któremu prowizoryczny rząd rosyjski przyznał prawa do niepodległego bytu.

(Pięć wierszy skonfiskowała cenzura lwowska).

Posuwanie się wojsk rosyjskich w kierunku Lwowa nie jest więc niczem innem, jak usiłowaniem ze strony Rosyi powiększenia zdobyczy terytoryalnych (dwa wiersze skonfiskowane przez cenzurę lwowską).

Jakże pogodzić to wystąpione z szumną zapowiedzią uznania prawa narodu polskiego do „stanowienia własną wolą o swoich losach?“. Jak pogodzić z uroczyście ogłoszoną zasadą: żadnych zaborów?

U schyłku trzeciego roku wszechświatowych zapasów, naród polski stoi tak samo bezbronny, jak na początku wojny. Wciąż jest przedmiotem (wyraz skonfiskowany) i zmagań się potęg sąsiedzkich. Ziemia jego wciąż przechodzi z jednych rąk obcych w drugie. Z wolą jego nikt się nie liczy.

Przeciwko gwałtom tym podnosimy nasz głos protestu! Żądamy dotrzymania przyjętych względem narodu polskiego zobowiązań. Żądamy faktycznego uznania Państwa Polskiego i uszanowania jego terytoryum!

Nie posiadając, niestety, dotychczas własnej armii, brutalnej sile fizycznej możemy przeciwstawić tylko moralne nasze prawo do niepodległości, uznane już dziś i stwierdzone przez świat cały.

W imię tego prawa protestujemy przeciwko dalszej wojnie na ziemiach polskich!...

Warszawa, dnia 14 lipca 1917 roku.

LIGA PAŃSTWOWOŚCI POLSKIEJ.

# Gotowość pokojowa Austryi i Niemiec.

WIEDEN 21 lipca. (TBK). „Fremdenblatt“ pisze: Podobnie do oświadczenia naszego ministra spraw zewnętrznych, że dążymy do pokoju honorowego dla wszystkich stron, wolnego od agresywnych zamiarów oświadczyli: kanclerz i Sejm Rzeszy, że nie dążą do pokoju, któryby się opierał na wymuszonych zmianach terytoryalnych.

Czujemy się zupełnie zjednoczeni z powołanem przedstawicielstwem narodu niemieckiego, gdyż ono w dalszem rozwinięciu tej myśli odrzuca pokój zmierzający do uciemiężenia politycznego, gospodarczego lub finansowego.

A kiedy cesarz Karol w swej pamiętnej mowie tronowej z 31 maja obwieścił światu, iż właściwą formułę pokoju stanowi tylko obustronne uznanie pełnej chwały obrony państwowej potęgi, i że znaleźć ją można tylko w pokoju, który wszystkie kraje i narody na przeciąg generacyi wyzwoli z nienawiści i oparów zemsty—to widzimy dziś, że za tą wzniosłą myślą idą wybrani reprezentanci narodu niemieckiego w chwili, gdy oświadczają, że także i Niemcy szukają pokoju opartego na porozumieniu się i trwałem pojednaniu narodów.

Temsamem cele wojenne i pokojowe państw centralnych zostały określone tak jasno, że nie może już na nie być innej odpowiedzi jak potwierdzająca lub zaprzeczająca.

Po tej nowej inicyatywie wie się dzisiaj w Paryżu i Londynie, jaki pokój proponują narody: Austro-Węgier i Niemiec.

Taksamo jednak jak nie pożądamy obcego dobra, taksamo zabraniamy naszym wrogom zagarniania naszych posiadłości. I taksamo odrzucając od siebie myśl politycznego, gospodarczego lub finansowego zwalczenia naszych przeciwników—wołamy do nich: precz z rękami! gdy oni chcą mieszać się w nasze wewnętrzne polityczne, gospodarcze lub finansowe stosunki albo chcą przeszkadzać naszemu rozwojowi.

Na tej podstawie będącej równemi prawami dla obu stron, jesteśmy gotowi jak dotychczas tak i dziś dość do porozumienia z naszymi nieprzyjaciółmi i otworzyć ludzkości drogę do błogosławieństw pokoju, który stojąc pod ochroną umów międzynarodowych, stworzyłby skuteczne gwarancye przeciw powrotowi takiego nieszczęścia, jakiem jest obecna wojna światowa.

Urzeczywistnić tę myśl będzie jednym z pierwszych obowiązków prowadzących wojnę w chwili zawierania pokoju.

Odpowiedzialność wynikająca z odrzucania naszej gotowości pokojowej spada wyłącznie na koalicyę. Ona wie, że narody Austro-Węgier i Niemiec będą broniły do ostateczności podanych przez nie życiowych celów pokoju—i że potrafią dla ich przeparcia, zadawać swemi do zwycięstw przywykłemi armiami ciosy odczuwane dotychczas wszędzie w krajach nieprzyjacielskich.

# Uniwersał ukraiński.

Z pism rosyjskich via Kopenhaga poznajemy akt szczególnej wagi, uniwersał, który ogłoszony został przez Winniczenkę imieniem centralnej rady ukraińskiej a przyjęty na powszechnym zjeździe ukraińskim wojskowym.

Zaczyna się on od wezwania:

„Narodzie ukraiński, narodzie rolników, robotników i mas pracujących“!

Potem zapewnienia zasadnicze:

„Nie odłączając się od Rosyi i państwa rosyjskiego, niechaj naród ukraiński na swej ziemi korzysta z pełni prawa rządzenia swym życiem, niechaj porządek i ustrój Ukrainy uchwali wszechukraińskie zgromadzenie—sejm, zwołany przez równe, powszechne, bezpośrednie i tajne głosowanie.

A więc autonomia.

Sejm ukraiński dla spraw kraju,—rosyjski parlament dla tych spraw, którym mogą ulegać wszystkie ziemie.

A tymczasem centralna rada ukraińska chce wziąć na swe barki „ciężkie brzemię budownictwa życia nowego“.

Dalej skarga i protest:

„Sądziliśmy, że centralny rząd rosyjski poprze nas w tej sprawie, że my—Centralna Rada Ukraińska—w zgodzie z nim stworzymy porządek prawny na ziemi naszej, lecz tymczasowy rząd rosyjski odtrącił tę rękę narodu ukraińskiego, wyciągniętą doń, odrzucił wszelkie nasze żądania“.

Te żądania:

Ogłoszenie wobec całego świata, że rząd Wszechrosyi nie sprzeciwia się autonomii ukraińskiej; utworzenie osobnego komisarza do spraw ukraińskich; wydzielenie osobnego funduszu skarbowego na potrzeby narodowo-kulturalne Ukrainy.

Rząd rosyjski odesłał to wszystko do konstytuanty.

Wobec tego uniwersał oznajmia, że rada centralna sama bierze rządy w swoje ręce:

„Niechaj wie od dziś każdy obywatel narodu naszego, tak w mieście, jako i na wsi, że nastała godzina pracy wielkiej.—Odtąd każda wieś, gromada, gmina i urzędy powiatowe i ziemskie, które dbają o dobro narodu ukraińskiego, powinny być w ścisłym związku z centralną radą. Tam, gdzie z jakichkolwiekbądź przyczyn władza administracyjna spoczywała jeszcze w rękach wrogich narodowi ukraińskiemu, polecamy obywatelom zapoczątkować szerokie twórcze organizowanie i uświadomienie ludności i wtedy wybrać powtórnie administracyę w miastach i tych miejscowościach, gdzie ludność ukraińska mieszka razem z innymi narodowościami. Polecamy wszystkim naszym obywatelom nie zwlekać z porozumieniem się ze wszystkiemi demokracyami wszystkich narodowości i łącznie z niemi opracować prawidłową formułę życia nowego“.

Dla przeciwdziałania temu wezwaniu pojechali do Petersburga delegaci towarzystwa Rosyi południowych Rosyan.

Jak już wiemy, rząd rosyjski ustąpił, nawet kosztem częściowego ministeryalnego przesilenia. Ukraina mieć będzie swego komisarza, jej autonomia potwierdzaną. Wiadomości o utworzeniu się republiki ukraińskiej i oderwaniu się jej od Rosyi, okazały się kaczką. Jednak prawdą jest, że utworzyła się już w Kijowie silna partya, która chce niezależnej republiki ukraińskiej; zorganizowała się ona w „Związek państwowości ukraińskiej“ i wśród postulatów swoich postawiła dążenie do zdobycia reprezentacyi własnej na konferencyi pokojowej, ponieważ utworzenie republiki na terytoryum od Karpat po Kaukaz, z wolnymi związkami z innymi narodami, stanowi międzynarodową sprawę.

# To i owo.

### ARESZTOWANIA w WARSZAWIE.

Aresztowania i rewizye w kołach lewicy politycznej Królestwa i P. O. W. trwają w dalszym ciągu. W Warszawie aresztowano znowu szereg osób, tak, że cyfra aresztowanych dochodzi do liczby 50. Między aresztowanymi — są kobiety. W redakcyi „Nowej Gazety“ dokonano rewizyi, która nie dała obciążającego materyału.

Na prowincyi — aresztowania są w toku. O ile dotąd wiadomo — dokonano rewizyi i aresztowań w Łukowie, Sosnowcu, Łodzi, Włocławku i w innych miastach. Aresztowania poczyniły poważne spustoszenia w P. O. W, i w partyach lewicowych.

W Warszawie—odstawiono większość aresztowanych do cytadeli.

W mieszkaniu b. szefa sztabu I brygady pułk. K. Sosnkowskiego dokonano rewizyi, przyczem odebrano mu paszport.

### WALKA z POLSKIM HANDLEM.

Polska Centrala Handlowa stała się powodem walki otwartej, wypowiedzianej przez sfery żydowsko-spekulacyjne instytucyi polskiej, o której charakterze społecznym najlepiej świadczy jej działalność wszystkim znana. Sfery te, postawiły sobie za zadanie za wszelką cenę, „chociażby świat mieli do góry nogami wywrócić“ zwalczyć i splugawić tę nową, czysto - polską placówkę społeczno-handlową. Używając więc wszelkich możliwych sposobów, udają się do władz o pomoc, wysyłając delegacye do Lublina i Wiednia, postanowili zahamować rozwój tej w ich pojęciu hijeny, która dzięki energii jej kierowników i zapału z jakim przystąpiono do walki w rugowaniu spekulantów, zaczęła zagrażać ich bytowi, wyrywając im złote jabłko spekulacyi. To też jest powodem, że synowie Izraela podnieśli gwałt głosząc, że chcemy ich zgubić, gdyż nie dajemy się wyzyskiwać.

### PRZYSIĘGA LEGIONISTÓW.

Środowa „Gazeta Radomska“ donosi:

Wczoraj w godzinach przedpołudniowych odbyło się w lokalu tutejszego Głównego Urzędu Zaciągu do Wojska Polskiego, zaprzysiężenie tych Legionistów, którzy z powodu nieobecności nie mogli być zaprzysiężeni w d. 9 b. m.

„Iskra“ donosi:

Dnia 11 b. m odbyła się uroczystość zaprzysiężenia oficerów i żołnierzy 2 pułku ułanów, konstytującego w Mińsku Mazowieckim.

Przebieg uroczystości cechował serdeczny nastrój zarówno wśród korpusu oficerskiego, jak i braci żołnierskiej.

Przysięgę wykonali wszyscy oficerowie i żołnierze, obywatele Państwa Polskiego.

**Z Rady Stanu.** W wyniku narad, które się odbyły w ostatnich dniach w Tymczasowej Radzie Stanu, w dniu wczorajszym J. E. Marszałek Koronny odwiedził J. E. ks. Arcybiskupa Kakowskiego.

W związku z tymi naradami wysłany również został telegram do ks. Zdzisława Lubomirskiego, który jak wiadomo, bawi na kuracyi w Karlsbadzie z prośbą o przespieszenie swego przyjazdu.

**Mowa Koźmiana a... urząd telegraficzny w Dąbrowie.** Rzeczy zdawałoby się różne bardzo a przecież mające związek i to dość ścisły z tego powodu, że telegramy od dni kilku otrzymujemy w takim stanie, że przebić się przez ten gąszcz „kaligraficznych“ znaków i stylistycznych nonsensów jest wręcz niemożliwością.

Przedwczoraj przemawiał w austr. Izbie Panów Stanisław Koźmian. Otrzymaliśmy jego mowę—ale poprostu zabrakło nam odwagi podać ją czytelnikom naszym w tej formie, w jakiej ją nam przysłano z urzędu telegraficznego.

Taksamo nie jesteśmy w stanie korzystać z większości depesz, w których sensu odkryć nie można. Wszystko zaś z winy tego, że depesze odbierają obecnie urzędnicy, nie mający pojęcia o języku niemieckim, naturalnie także i o polskim.

**Turcy nawiązują stosunki z Królestwem Polskiem?** W tych dniach przybył do Łodzi z Konstantynopola jeden z poważniejszych kupców tamtejszych. Gość turecki zapoznaje się ze stosunkami handlowymi tego miasta, nawiązując kontakt z firmami miejscowemi. Poczynił on też znaczne zakupy towarów manufakturowych.

**Pożyczka m. Wilna.** W grudniu 1916 roku nałożyły władze okupacyjne niemieckie na miasto Wilno, celem pokrycia kosztów zaopatrzenia ludności, jednorazowy podatek nadzwyczajny w sumie 1 miliona rubli, a to z powodu, że rozpisanie pożyczki miejskiej w tejże samej wysokości, wydało minimalny rezultat. Ponieważ obecnie, jak donosi „Wilnaer Ztg.“, podatek ten w przeważnej części wpłynął, a ludność otrzymała wzmiankowane zaopatrzenie, władze okupacyjne w drodze łaski skreśliły brakującą resztę tej sumy. Naczelnik miasta zamieni cały ów spłacony podatek na oprocentowaną umarzalną pożyczkę miasta Wilna.

**Gmina Kraków odzyskała autonomię.** Prezydent miasta Krakowa otrzymał świeżo zawiadomienie o zwinięciu urzędu komisarza fortecznego dla twierdzy krakowskiej. Zarządzenie to przywraca Krakowowi autonomię.

**Strejk szewców i krawców w Łodzi.** W Łodzi zakończył się strejk szewców łaciarzy, zajmujących się naprawą obuwia. Robotnicy, których liczba wynosi z górą 300 osób — uzyskali podwyżkę płac o 60 procent.

Obecnie zastrejkowali robotnicy krawcy, wyrabiający konfekcyę dziecinną, żądając podwyżki o 30 procent.

**Odezwa syonistów.** W Warszawie rozlepiono następującą odezwę, zredagowaną w języku polskim i w żargonie:

„Żydzi! Czy zdajecie sobie sprawę z powagi chwili obecnej? Czy czujecie wielką odpowiedzialność, jaką ponosi każdy z was w chwili, gdy wszystkie narody świata dążą do samodzielnego życia? Czy wiecie, że każdy grosz, oddany na rzecz naszych braci w Palestynie, że każdy głos podany za sprawę Palestyny, powiększa możliwości wolnego życia narodowego w ziemi Izraela? Dowiedzcie, że pokolenie wasze dorosło do wielkich zadań chwili obecnej. Ujawnijcie waszą zorganizowaną wolę narodową do odrodzenia ziemi Izraela!

Organizacya syonistyczna w Królestwie Polskiem".

**Rozpoczęcie żniw.** Jak donoszą dzienniki, w ziemi sandomierskiej, szczególnie w okolicy Staszowa, już się żniwa rozpoczęły. Przyczyną wcześniejszych żniw jest brak chleba. W Kozienickiem rozpoczną się żniwa napewno za tydzień. Jeśli idzie o same urodzaje, to na ogół są w Sandomierskiem i Opatowskiem dobre pszenice, zaś w Kozienickiem i Radomskiem lepsze żyta.

---

**Nadzwyczajny spis ludności w Austryi.** Z Wiednia donoszą, że departament statystyczny ministerstwa spraw wewnętrznych rozpoczął już wstępne przygotowania do nadzwyczajnego spisu ludności, który ma być przeprowadzony bezpośrednio po zawarciu pokoju. Równocześnie dokonany zostanie także spis bydła domowego, a to celem uzyskania konkretnych danych o stosunkach, panujących podczas wojn.

**Odezwa rosyjskiego komisarza Galicyi do ludności.** „Rjecz" z dnia 20 czerwca b. r. donosi w telegramie z Kijowa, że krajowy komisarz okupowanej Galicyi i Bukowiny Doroszenko, wydał odezwę do ludności, w której zaznacza, że poprzednia polityka rosyjskich władz cywilnych wobec ludności miejscowej stała w ścisłym związku z kierunkiem polityki ogólnej rządu carskiego, który to kierunek obecnie został zupełnie zaniechany. Nowa władza nie uważa za rzecz możliwą narzucać cokolwiek ludności, co narusza łoby jej poprzedni ustrój samorządno-administracyjny, uważa za słuszne poczynić wszelkie starania celem ułatwienia życia mieszkańcom zajętego kraju i odrzuca wszelką myśl o ucisku i ograniczeniach którejkolwiek narodowości, zamieszkującej okupowaną Galicyę i Bukowinę. Przedmiotem osobliwszych starań nowej władzy będzie uporządkowanie spraw aprowizacyjnych. W tym też celu zajęta jest ona zorganizowaniem galicyjsko-bukowińskiego komitetu aprowizacyjnego.

**Oryginalny katechizm.** „Riecz" z 22 czerwca donosi, że pewne wydawnictwo ukraińskie w Kijowie wydało katechizm, w którym można wyczytać, że braćmi Ukraińców są wszyscy ludzie z wyjątkiem Rosyan, Polaków, Węgrów, Rumunów i Żydów.

---

## Od Wydawnictwa

W poniedziałki i dni poświąteczne wychodzi „Gazeta Polska" tylko w miarę potrzeby i w miarę nadejścia ważnych telegramów.

---

# Gazeta Zagłębia.

### ORGANIZUJMY OBCHODY KOŚCIUSZKOWSKIE.

Na dzień 15 października b.r. przypada setna rocznica śmierci Tadeusza Kościuszki, naczelnika chłopskiego, którego imię na wieki złączone zostało z historyą naszych walk narodowych o wolność i i niepodległość państwową. Setna rocznica śmierci jednego z największych naszych bohaterów narodowych nie może minąć bez echa w czasie, kiedy z gruzów dźwiga się nowy gmach państwa polskiego, za które przez wiek z górą życie swe i mienie składali w ofierze najszlachetniejsi w narodzie.

To też w wielu miastach polskich już obecnie czynione są przygotowania do uczczenia tej patryotycznej pamiątki, która powinna się stać świętem ogólno-narodowem. Rocznica śmierci bohatera w sukmanie przedewszystkiem powinna być wyzyskana celem rozszerzenia i pogłębienia świadomości narodowej i państwowej w jaknajszerszych warstwach ludu wiejskiego.

We Lwowie, w Krakowie i innych miastach Galicyi zorganizowały się już i rozpoczęły przygotowania Komitety Kościuszkowskie. W tych dniach zawiązał się taki Komitet w Łodzi. Warszawa, zajęta niezmiernie ważnemi zagadnieniami polityki bieżącej, dotychczas nie miała czasu pomyśleć o obchodzie, lecz uczyni to niewątpliwie.

Dąbrowa nie może pozostać w tyle, winna dać dobry przykład i pobudzić okolicę do zajęcia się sprawą. Sądzimy, że już obecnie powinien się zawiązać Komitet obywatelski, któryby nie tylko zajął się urządzeniem uroczystości w mieście, ale także dopilnował i dopomógł, iżby w każdej gminie uczczono pamięć wielkiego naczelnika narodu.

Obchody patryotyczne, które z pietyzmem święci każdy naród, są najważniejszym sposobem szerzenia świadomości narodowej. Organizujmy więc obchody Kościuszkowskie, aby nie było w Polsce człowieka, któryby nie wiedział, kim był Kościuszko, co dla narodu uczynił i co dziś czynić należy.

---

### Dąbrowa.

**Wybory do Rady miejskiej** — jak się dowiadujemy rozpoczną się z początkiem drugiej połowy sierpnia. W najbliższych dniach należy się spodziewać rozpisania terminu wyborów.

**Zebrania.** W niedzielę dnia 22 b.m. o godzinie 4-ej po południu odbędzie się w sali szkoły Nr. 3 (obok kościoła) zebranie parafialne w celu wyboru jednego członka Dozoru Kościelnego. W zebraniu powyższem mogą brać udział wszyscy pełnoletni parafianie, właściciele nieruchomości miejskich. Również o tejże godzinie, w tym samym lokalu odbędzie się drugie zebranie dla omówienia projektu statutu Stowarzyszenia Właścicieli nieruchomości w Dąbrowie.

Pożądany jest jaknaliczniejszy udział.

**Fałszywy bilon.** Ukazał się znów w obiegu fałszywy bilon miejski, wartości 15 kop. Różni się od prawdziwych tem, że cyfra 15 po obu stronach umieszczona jest w jednym miejscu. A zatem mamy już dwa bilony fałszywe 15 i 50 kopiejkowe.

**Dostatek cukru.** Na brak cukru Dąbrowa już narzekać nie będzie, w przeciągu ostatnich tygodni przyszło do Dąbrowy cukru za 900 tysięcy koron. Będzie więc czem osładzać sobie życie.

(d) **Zbłąkany.** Policya odesłała do Ochronki Św. Józefa zabłąkanego na ulicy, przypuszczalnie czteroletniego chłopczyka, ubranego w fartuszek niebieski z białymi lampasami, sandałki i słomkowy kapelusz. Rodzice są poszukiwani.

### Będzin

(b) **Z Komisyi szacunkewej.** Biuro komisyi szacunkowej przy Miejcowej Radzie Opiekuńczej, mieszczące się przy ulicy Kołłątaja z dniem 1 sierpnia r. b. likwiduje swe czynności.

(b) **Nowa szkoła żydowska.** W tych dniach zostanie otwarta nowa szkoła realna z wykładowym językiem polskim i obszernym programem hebrajskim pod nazwą „Jabna". — Otwarciem nowej tej szkoły zajmuje się specyalny komitet organizacyjny przy Stowarzyszeniu kupców miejscowych.

### Sosnowiec.

(s) **Przeciw spekulacyi.** Władze miejscowe wskutek rozporządzenia Generał-Gubernatora występują do walki ze spekulacyą, lichwą i grą w „pasek". Wydano odnośne ogłoszenie, mocą którego każdy spekulant podwyższający ceny artykułów żywnościowych karany będzie 5-letnim więzieniem lub karą pieniężną w wysokości 50.000 mk. Za wskazanie zaś osób uprawiających lichwę lub grę w „pasek" wyznaczono odpowiednią nagrodę.—Dzięki więc temu postanowieniu, może wreszcie —choć w części wyzysk ustanie.

(s) **Nasza „kanalizacya"** znajduje się w dalszym ciągu w stanie—projektów. Mamy zato kanały pod każdym względem idealne; przeznaczone do wylewania jaknajróżnorodniejszych cieczy i odpadków kuchennych. Na fali więc szerokiego strumyka płynie zgniła cebula, nać z marchwi, obierzyny brukwi, a nieraz i cząstki niezbyt wonne. W czasie zaś gwałtowniejszego deszczu strumyk ten zamienia się w rzekę, a jak na ulicy Modrzejowskiej—w jezioro. Dzięki przesławnej naszej inżynieryi miejskiej spad na tej ulicy jest fatalny, dzięki czemu woda w kanałach stoi, rozlewa się na środek ulicy i formuje jeziora—nie do przebycia. Jeżeli weźmiemy pod uwagę ożywiony ruch na tej ulicy—będziemy mieli pojęcie na jakie niewygody narażeni są mieszkańcy naszego miasta. Trzebaby więc Sosnowiec przerobić, usunąć tandetę przedsiębiorców robót publicznych za byłych rządów „taty".

**Tania kuchnia dla inteligentów.** Zarząd Gospody Mieszczańskiej zajął się założeniem w Sosnowcu taniej kuchni dla inteligencyi, polecając opracowanie i wykonanie projektu członkowi zarządu p. St. Żurawskiemu.

## SKŁAD FUTER

FIRMY **H. R. Moor** KRAKÓW, GRODZKA 13.

POLECA: Nowości futrzanych płaszczy, żakietów oraz garniturów. Futra męskie miastowe i podróżne. Własne pracownie. Wielki wybór pojedynczych. 1024-1-10 CENY NADER UMIARKOWANE (LETNIE).

# PRZEWODNIK ADRESOWY

Z A G Ł Ę B I A.

## Dąbrowa.

PIERWSZY POLSKI MAGAZYN OBUWIA. Posiada na składzie wielki wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecinnego. Zamówienia wykonywa szybko, starannie po cenach przystępnych.

**M. RZEPECKI**

Dąbrowa Górnicza 928-25-25
— ul. Króla Sobieskiego 19. —

**DĄBROWSKIE TOWARZYSTWO WZAJEMNEGO KREDYTU** płaci od lokat terminowych w monecie państwowej 5 do 6 proc. od rachunków przekazowych — 2 proc. Udziela pożyczki krótkoterminowe, zabezpieczone papierami procentowymi, wekslami i t. d. Wymiana walut po kursie dziennym. 977-20-25

OWOCARNIA
Wody sodowe i owocowe „Wir“
**WŁADYSŁAW PYZALSKI**
ulica 3-go Maja Nr. 7. 1004-9-25

**RAJMUND ZGLICZYŃSKI**
Zakład Ślusarsko-Kotlarski
ul. Miejska Nr. 8
wykonywa szybko, tanio i dokładnie: TACZKI ŻELAZNE i WÓZKI rezerwoary i kominy. Konstrukcye i części maszyn. ROBOTY TOKARSKIE. 968-22-25

MAGAZYN 1027-3 25
Mód, Konfekcyi i Galanteryi
**Haliny Kossobudzkiej**
ul. Kr. Jana Sobieskiego Nr. 7.

Masło śmietankowe mleczarni Opatowskiej, co tydzień świeże, oraz sery owcze, szwajcarskie, miód, grzyby i t. p: poleca
**SKLEP PRODUKTÓW WIEJSKICH**
**Janiny Szczęsnej**
w Dąbrowie, Sobieskiego L. 4.
1032-2-25

**KIOSK Z GAZETAMI**
oraz z wodą sodowo-owocową
979-18-25 **WŁADYSŁAWA SOWY**
mieści się w altanie obok apteki.

Drukarnia, Redakcya i Administracya „GAZETY POLSKIEJ“
ul. Króla Sobieskiego 2.
**Otwarte od 8 rano do 7 wiecz.**

## Sosnowiec.

952-20-25 **Lekarz-Dentysta**
**J. ROTSTEIN**
**Sosnowiec, Modrzejowska 15.**

**Wody mineralne naturalne**
różnych zagranicznych źródeł dostarcza franko każdej stacyi okupacyi niemieckiej i austryackiej, po cenach hurtowych. Dostawa natychmiastowa. Skład
**MAREK REICHER**
**SOSNOWIEC, KOŁŁĄTAJA 7.**
960-25-25

### DROBNE OGŁOSZENIA.

**W Administracyi** Gazety Polskiej“ jest do odebrania za zwrotem niniejszego ogłoszenia paszport wydany na imię Sabina Kasprzyk z Gołonoga.

**Okazya** Pianino i różne rzeczy do sprzedania. Wiadomość u Gdesza, Reden -Koszary między 6-8 wieczorem. 1005-1-3.

**Lokomobilę** 30 konną STEINBRECHER szosowy SZYN i KOLEJEK wąskotorowych poszukuję. Oferty w Administracyi dla M. M. 1019-1-5.

**Kupię placyk** ewentualnie z domkiem w Dąbrowie. Wiadomość „Gazeta Polska.“ 1042-1-3.

**Przyjmę** wspólnika elektro-mechanika Wiadomość „Gazeta Polska“ 1043-1-7.

**Jest do** sprzedania gramofon duży, 25 płyt, w dobrym stanie. Dąbrowa ul. Dębniki dom Haberki Nr. 14. 1038-1-1

## Żądaj

wszędzie i prenumeruj „Przegląd Światowy“, miesięcznik bogato illustrowany, poświęcony wszystkim gałęziom wiedzy. Prenumerata roczna 10 rb. półroczna 5 rb. Redakcya i administracya „Przeglądu Światowego“: Dąbrowa Górnicza, ul. Sienkiewicza 21.

Do sprzedania
**Księgarnia.**
Skład materyałów piśmiennych.
**CENA DO 6000 rb.**
Wiadomość „Swojak“
1009-1-4 Dąbrowa.

## Korespondencya rozdzielonych.

Uprasza się wszystkie pisma, wychodzące w Rosyi o przedruk niniejszego.

Katarzyna Tracz, Dąbrowa Górnicza (Polska) ul. Zagórska Nr. 3, dom Skrzypka, poszukuje meża Andrzeja Tracza żołnierza armii rosyjskiej. Daj znać gdzie jesteś i przyślij pieniądze.

# Ogłoszenie.

Biuro Wydziału Aprowizacyjnego przy c. i k. Komendzie powiatowej w Dąbrowie podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że niżej wyszczególnione kontyngenty towarów można sprowadzać z Monarchii.

Po odnośne świadectwa przewozowe należy się zwracać

do Wydziału Handlowego c. i k. Komendy Powiatowej w Dąbrowie.

1) Rodzynki
2) Blacha cynkowa i płyty
3) Szpagat papierowy
4) Papier płócienny
5) Przedmioty ekwipunku wojskowego
6) Papier fotogr. płyty i filmy
7) Naftalina
8) Przybory domowo-kuchenne z blachy T. Nr. 445. a. b. c.
9) Pasta do posadzek
10) Szampan
11) Papier drukowy i papier rotacyjny
12) Węgierska soda do picia
13) Papier do pakowania
14) Bibułka do papierosów
15) Ochraniacze zelówek
16) Kwas węglowy, flaszki stalowe
17) Talkum, mielona ziemia tłusta
18) Surogat pokostowy
19) Farba anilinowa
20) Linoleum, wytłoczony z wosku
21) Przerabiana chemicznie smoła z węgla kamiennego
22) Płyty azbestowo-cementowe
23) Wino.

**Dąbrowa, d. 18 lipca 1917 r.** 1037-1-3.

## Inż. F. OMILJANOWSKI i S^KA^

# Biuro Techniczne

**Dąbrowa Górnicza ul. Króla Jana Sobieskiego Nr. 11.**

932—20—X

Wobec nadchodzącego sezonu budowlanego poleca się P. T. właścicielom - - - - - - - i przedsiębiorcom. - - - - - - -

Wykonywa wszelkie roboty wchodzące w zakres elektrotechniki.

**FABRYKA ROWERÓW i PRZYBORÓW**
## St. KRZYWAŃSKIEGO
w Będzinie, ul. Słowiańska Nr. 8.
Oddział w Dąbrowie ul. 3 Maja Nr. 9.

Poleca rowery nowe i używane, wszelkie części i przybory, hurtowo i detalicznie; reperuje, przerabia i odnawia rowery najbardziej zniszczone po cenach niskich.
735—22—X

Reperacya maszyn do szycia i gramofonów.

UL. 3 MAJA L. 5.

## RESTAURACYA
# „ZACISZE”
**P. KIERKOWSKI, w Dąbrowie.**
POLECA WZOROWO PROWADZONĄ
**KUCHNIĘ i BUFET**
OBFICIE ZAOPATRZONY. 1031-1-3

UL. 3 MAJA L. 5.

**Fabryka Octu-Zdrowia**
**N. Przednowka w Radomiu**
egzystująca od r. 1894, została odnowiona i powiększona. Ocet wyrabia się ze spirytusu bez opłaty akcyzy, za gatunek którego ręczę. Upraszam Sz. Klientelę, aby zwracała się do mnie ze swoimi obstalunkami, które wykonywać będę sumiennie i punktualnie.
**Hurtowa sprzedaż przy Fabryce,**
**Radom, dom własny, Warszawska Nr. 8.**
959-7-24

**Towarzystwo Francusko-Włoskie kopalń węgla w Dąbrowie Górniczej poszukuje**

# LEKARZA

**do swego Ambulatoryum. Posada stała.**

O warunkach udzieli informacyi c. i k. Zarząd Przymusowy powyższego Towarzystwa, pod adresem którego zechcą kandydaci nadsyłać oferty do końca lipca b. r. 1013-1-6

# Ogłoszenie.

Dnia 22-go lipca r. 1917 o godz. 4-ej po południu odbędzie się w sali szkoły Nr- 3 (obok kościoła)

# ZEBRANIE

dla omówienia projektu statutu Stowarzyszenia właścicieli nieruchomości w Dąbrowie.

Zarząd Miejski zaprasza p.p. właścicieli nieruchomości do jaknajliczniejszego udziału w powyższem zebraniu.

Magistrat m. Dąbrowy.

**dnia 10 lipca r. 1917.**

## DRUKARSKA
## maszyna pospieszna (610 na 970)
# do sprzedania
**Wiadomość w Administracyi „Gazety Polskiej“.**

**Agentura pism polskich**
## WŁADYSŁAWA SOWY
**Dąbrowa, ul. Króla Sobieskiego 5, róg ul. 3-go Maja**
(mieści się w altanie letniej obok apteki)
— — **Przyjmuje abonament na gazety polskie.** — —

Na składzie znajduje się wybór różnych kart, przeważnie widoczków i albumów naszego miasta. Tamże wysprzedaje się wszelkie materyały piśmienne, a także broszurki wydawnictwa „Czytaj“, elementarze, katechizmy ks. G. Augustynika. 896—4—X

Redaktor i wydawca Wiktor Mondalski. Drukarnia „Gazety Polskiej“ w Dąbrowie Górniczej ul. Kr. Jana Sobieskiego 2.